

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exhortationes|| Ad|| Religiosos

Dirckinck, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1704

4. De devotione accidentali seu-sensibili. Thema. Unxit te Deus, Deus tuus, oleo lætitiæ. Psal. 44.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51834)

lis Unctio, indefinenter imploremus, ut oleo vere devotionis nos perungat. Hæc ejus unctio vulnera nostra sanabit; dum languorem ad bonum, ac pronitatem ad malum corrigit: deinde instar olei olivarum facilitatem operandi, alacritatemque in omnibus ad Dei obsequium spectantibus exemplo Filiorum Israël ac Vatis Coronati concedet. Denique juxta Christi Domini, virorumque plurimorum Apostolicorum prototypum, ad ardua promptè aggredienda confortabit; & non modo devotionem, sed etiam religionis & charitatis virtutem, magnis incrementis amplificabit.

EXHORTATIO IV.

DE DEVOTIONE ACCIDENTALI SEU SENSIBILI.

T H E M A.

Unxit te Deus, Deus tuus, oleo letitiae.
Psalm, 44.

Vel ex Regula.

Quemadmodum Reges, & Principes hujus sæculi subditos, & milites in letitia, atque alacritate sibi servire: & parentes filios in hilaritate, & jucunditate degere cupiunt; ita pariter, & multo magis Deus Princeps noster benignissimus, & Pater amantissimus famulos, & filios suos lætos & alacres esse desiderat. Hoc autem inter cætera per devotionem accidentalem, seu sensitivam, ac consolationes spirituales efficit; quæ devotionem veram, ac solidam, nullòque modo ab aliqua duldine dependentem, consequitur; & contra veræ, & substantialis devotionis oblicula, ac impedimenta aut tollit, aut saltem minuit. Primum Impedimentum

vera devotionis, & promptitudinis ad Dei obsequium est *carnis fragilitas* laborem fugiens, & ad quietem anhelans: de qua Christus in horto ad dormientes Apostolos: *Spiritus quidem promptus est; caro autem infirma.* Matth. 20. 41. Secundum impedimentum est *Sensualitas*, seu appetitus sensibilium voluntati contradicens, quæ carnis & sæculi sunt, concupiscens, & timorem virtutis, ac rerum spiritualium repugnantiam inducens: de quo Sanctus Paulus ait: *Constat ut Legi Dei secundum interiorem hominem; video autem aliam Legem in membris meis; repugnantem Legi mentis mee.* Rom. 7. 22. Tertium est *Necessitas huius vite*; quæ nos ad curam corporis, sanitatem, & alia, sine quibus non subsistit, perpetuò advocat, quò pertinet, quod Sanctus Paulus dixit: *Nemo unquam carnem suam odio habuit; sed nutrit, & fovet eam.* Ephes. 5. 29. Deus autem Pater optimus, per consolationes spirituales, cor intimè penetrantes, & suavitate demulcentes, carnis imbecillitatem erigit, sensualitatem comprimit, & immoderatam huius vite curam rejicit, & animam in quâdam admirandâ serenitate, ac tranquillitate constituit.

De hac devotione sensibili tanquam oleo dulcedinis in præsentî exhortatione agemus, & fragilitatis, sensualitatis, & necessitatis remedium nobis adferre demonstrabimus.

1. Suavitas spiritualis, quam Deus puris mentibus elargitur, magni sanè est æstimanda: nam 1. est suavissimum & præstantissimum contra infirmi-

tatem, & fragilitatem carnis nostræ labores fugientis, & quietem amantis remedium: Hæc enim non solum velut oleum Athletas; verumetiam, ut vinum liberaliùs haustum milites, aut assultum in mœnia paraturos, aut in hostilem aciem impetum facturos animat, excitat, & corroborat. Hæc dulcissima suavitas, quia res sancta, & sanctitatis effectrix est, oleo sancto, quò Sacerdotes inunguntur, & Sacramenta perficiuntur, meritò assimilatur. Et iis, quæ de oleo hoc sancto scribit D. Cyprianus (de cardinalibus operibus Christi: titulo de unctione Chriftimatis) olei devotionis vis, & proprietates bene explicantur 1. *Hoc oleo, inquit, (scilicet sacramentali, & sacerdotali) uncti, cum spiritualibus nequitis luctantur, nec factoribus spuris imbuti possumus, qui balsami spiritualis odore fragramus.* 2. *Hoc oleum à creditorum Usuris sub Eliseo Propheta mulierem liberavit.* 3. *Hoc oleum Elia tempore Sareptanam pavit, nec lecythus trina effusione defecit.* 4. *Hoc oleo Jacob lapidem, quem supposuerat capiti, unxit; & familiari mandato eruditus inter Sacramenta ascensionum & descensionum, & Discursus Angelicos, innixum scala sublimi videns Deum, quid virtutis hac haberet unctio, intellexit.* 5. *Samuel quoque ad Reges iniciandos sine oleo non accedit.* Hactenus S. Cyprianus. Eadem autem, quæ illi unctioni sanctæ tribuit, perquam aptè suavitatis, & consolationis oleo applicantur, vim enim infirmitati nostræ medendi, non obscure insinuant. Nam

1. Caro nostra ad luctandum
Fff 3 cum

cum Dæmonibus infirma est; at consolationis spiritualis oleo peruncta, Dæmonum impulsibus generosè retundit; nec spuris peccatorum, & tentationum fœtoribus imbutur. 2. Caro nostra ad compunctionem, & opera pœnitentiæ, quibus noxarum debita expungamus, debilis est; at hoc oleo Spiritûs perfusa, pœnis spontaneis libens atteritur, mens compungitur, & in lacrymas ubertim solvitur, quibus peccatorum debita deleamus. 3. Caro nostra ad resistendum inolitis vitiis, & passionibus languida est; at una cum Spiritu, pane hoc oleato pasta, & pinguedine spirituali saginata, & confortata fortiter dimicat, ac de vitiis suis, cupiditatibusque triumphum reportat. 4. Caro nostra fragilis est, mentisque virtutum scalam ascendere paranti, non rarò contumaciter reluctatur: at hoc oleo dulcedinis tincta animatur, ac roboratur, ut tam alacriter per vitæ contemplatiuæ actiones ad DEUM, per virtutum gradus ascendat, quam per vitæ activæ opera ad proximum descendat. 5. Caro nostra sæpe rebellis est, & ægrè Spiritui subijcitur: at suavissimis Spiritûs solatiis delinita, sponte se ejus gubernaculo subdit, & ille tanquam Rex inunctus facili negotio, carni imperat, eamque suis quo libet habenis inflectit, ac dirigit.

Hanc infirmitatis carnis nostræ medelam, hanc olei devotionis roborans diuim, clarè exprimit Doctor Mellifluus Serm. 1. de Dedicatione, ubi ceremonias consecrationis templorum,

in nobis tanquam templis DEI vitæ impleri asserit: De unctioe templi quam perficit Episcopus, sic ait: *Decesse est, ut unctio spiritualis gratia adjuvet infirmitatem nostram; observantiam & multimoda pœnitentiæ cruce, devotioe sua gratiâ liniens: quia nec sine cruce sequi Christum, nec sine unctioe crucis asperitatem ferre quis possit. Hinc est, quod multi abominantur, & fugiunt pœnitentiâ, crucem quidem videntes, sed non etiam unctioem. Vos qui experti estis, ecce scitis, quia verè crux nostra unctio est, & per gratiam Spiritûs ad vitæ suavis, & delectabilis est pœnitentiâ nostra, & ut ita dicam amaritudo nostra dulcissima.*

Expertus has Spiritûs delicias Sanctus Franciscus Xaverius, & mirandè inter ærumnas gravissimas, & labores plurimos, maximosque in India carnem fragilem ita roborari sensit; ut præ abundantia gaudiorum exclamaret: *Satis est Domine, satis est!* Aut miræ gaudia, aut tolle me de hac vita! nec enim cor mortale tanta gaudia capere potest: At verò; quid hoc oleo confortatus suspirabat & anhelabat? Nil nisi labores, sudores & adversitates: unde exclamabat: *Amplius! amplius!*

O igitur præclarum infirmitatis carnis nostræ remedium! O suave debilitatem nostram roborans alexipharmacum! quod amarum efficit dulce, & grave, omninò leve reddis! vobis Propheta Regius ait: *Psalm. 22. 1. Impinguasti in oleo caput meum: Scilicet oleo dulcedinis spiritualis, ut es-*
 ponit

ponit Cardinalis Bellarminus in hunc locum: & mox sentit vim confortativam, dum ait: *Et calix meus inebrians, quam preclarus est? Calix ad veritatis mihi vini instar dulcis, & gratus est, neque tantâ dulcedine inebriat; ut difficultatem non sentiam, nec ullas adversitates aestimem, aut pertimescam.*

II. Deinde consolationes spirituales *Remedium præbent sensualitatis nostræ, quæ semper sibi grata; jucunda, amœna, & sapida sectatur; ab his ut Divina Bonitas mentes abstrahat dulcedine Spirituum intimè penetrantè, homines suo obsequio dedicatos, delinã, & velut oleo impingat: quæ suavitas ab anima in ipsum corpus non raro derivatur. Adumbratur hoc, oleo illo, quod Moyses super caput Aaronis, Psalm. 131. 2. Tantâ abundantia fudit, ut usque in barbam ejus descenderet, & super oram vestimenti manaret; Sic enim devotio illa suavissima nullo modo in capite Aaronis, hoc est in mente hominis se continet; sed ad oram vestimenti, ad corpus scilicet, carnemque descendit; ita ut cum Davide dicat: *Cor meum & caro mea exultaverunt in Deum vivum, Psalm. 83.* Tantâque est suavitas, ut quamdiu durat, hominem quasi felicitati status innocentie restituat; & mentem ab omnibus mundi deliciis & voluptatibus, quæ cum ea comparari nequeunt, potenter avellat.*

Hanc devotionis suavitatem experitur, Vates Regius exclamabat: *Quam magna multitudo dulcedinis tuæ, Domine,*

quàm abscondisti timentibus te? Psalm. 30. Magna sed abscondita, iisque tantum cognita, qui DEUM timent. Hæc dulcedo ita abstraxit Prophetam ab omnibus mundi voluptatibus, ac humanis solatiis, ut dixerit: *Renuit consolari anima mea. Memor sui Dei, & delectatus sum. Psalm. 76. 3.*

Hoc oleum, & manna gustabat Abbas Joannes, de quo Cassianus coll. 19. Eum tanta perfundi solitum interiori dulcedine, ut ne id quidem recordaretur, an pridie comedisset. Ecce quomodo hoc manna spirituale omnem sensualitatem extinguit! Sanctus Ephrem quoque idem manna degustavit: qui, cum ejus præcordia celesti læticia penè rumperentur, exclamabat: *Recede à me Domine parumper, quoniam vasis hujus infirmitas ferre non potest.* Sanctus quoque Bernardus iisdem gaudiis ita absorbebatur, ut toto die lacum obequitans, nunquam eum viderit, & toto anno in una cella degens, adhuc ignoraret, an ea tectum haberet; qui proinde Epist. 114. *Revera, inquit, illud verum & solum gaudium est, quod non de creatura, sed de creatore percipitur, & quod cum possideris, nemo tollet à te, cui comparata omnis aliunde jucunditas maror est, omnis suavitas dolor est, omne dulce amarum, omne decorum sælum, omne postremò, quodcumque aliud delectare possit, molestum.* Ecce quam suaviter & efficaciter hæc Spiritus dulcedo cunctis inceditur sensualitatis nostræ blanditiis!

Atque hæc videtur causa esse, cur divina Bonitas eam quandoque infundat vitæ religiosæ

religiosæ Tironibus, & viam spiritûs incipientibus; ut eos scilicet à voluptatibus mundi, à deliciis sensuum, & carnis abstrahat. Et ut S. Bonaventura scribit in process. 3. Relig. ad finem: *Ut Novitii videant, quàm largè DEUS remaneret sibi servientes, & quàm bonum sit servire tam dulci Deo: Item ad confirmationem Fidei illorum, ad robur Spei, ad Charitatis accensionem, ad desiderii inflammationem, & ad eruditionem; ut videant quomodo sit pergendum; non secus atque in tenebris lumen ostenditur, ut videatur, quâ sit eundem, & à quibus cavendum.* Ita Doctor Seraphicus. Est proinde hæc suavitas lac infantibus, & solidus cibus adultis: quoniam omnes hæc internâ suavitate pascuntur, & pro statuum varietate succrescunt.

Hanc igitur suavitatem & consolationem spirituales, Carissimi ardentè vobis deuderare, & humiliter à Deo postulare licebit, non propter se, non propter gustum, & delectationem vestram; sed ut illâ, quasi instrumento ad omne bonum provehamini: eâ tanquam saccharo allecti, orationem non aridam, & tepidam, sed pinguem & ferventem DEO offeratis: eâ tanquam lacte ab uberibus mundi, & carnis abstrahamini; eâque inescati omnia sensuum irritamenta naulectis, ac despiciatis; sensualitati verò ingrata, & aspera promptè, alacriterque amore Dei amplectamini.

III. Denique hoc dulcissimum devotionis oleum. *Remedium præbet nimia sollicitudinis, pro corpore, & ejus sanitate, & curæ anxie de rebus temporalibus,*

III.
Est reme-
dium
necessi-
tatis.

aut futuris: Devotio enim mentem serenat, & pacificat, & dum gaudet, ac solatio etiam in carnem redundante eam pascit, omnes cogitationes, & sensus colligit, & in Deo, omnis dulcedinis fonte, defigit; atque ita homo interior, & exterior conjungitur, & per gratiam Dei eò perveniunt, ut simul valde uniti, & concordè ambulent in Domo Domini, de rebus aliis minimè solliciti; sed parati cum exultatione magnâ, ad omne, quod DEUS præcipit: *Inebriabuntur ab ubertate domus tue; & torrente voluptatis tabernaculo.* Psalm. 35. Torrentem vocat ob copiam dulcedinis; ebrietatem autem, quæ dum uterque homo his solatiis saturatur, quasi à vita mundi, & à se ipsa alienati, nihil in terra vident, nec curant; sed intus fervent spirituali ardore, qui fervor ad multa impellit, quæ mundanis inepta, ac itultra videntur. Ita S. Franciscus Seraphicus hoc aliter quasi ebrius, & omnium oblitus, se mundi ludibrium fecit, quia non aliud in corde, & ore habebat, quam *Deus meus & omnia!*

Deinde cor & animum sic ab omnibus abstractum impellit, ad orationem attentam, & devotam, ac Deo placentem instar musicæ, ex multis concordiis vocibus concinnatæ; cum enim corpus, appetitus, phantasia & sensus sint participes pretiosissimi unguentum devotionis, & lætitiæ, in omnibus ad suavem orationis musicam conciliendam se accommodant, & collaborent, ut DEUS ex toto corde, ex tota animâ, ex tota mente, &

ex omnibus viribus ametur : atque ita devotio, & amor Dei prospiciunt nobis de affectibus omnibus, propolitis, donis, & muneribus ; quæ Domino in oratione offeramus : omnisque alias virtutes ad suam symbolam conferendam invitant. Pœnitentiæ virtutem advocant, ut corde contrito, & humiliato Deum placeat. Obedientiam vocant, ut Deo pareat. Humilitatem accersunt, ut ei se submittat. Gratitude, & reliquis virtutes, ut actus suos heroicos exerceant : ipsam quòque Religionem invitant, ut Sacrificia sua offerat, quæ David Psalms. 65. 15. *medullata*, id est, magno spiritus fervore plena nuncupat. Denique devotio illa suavissima vobis suggerit omne genus verborum, ad colloquendum cum DEO : quamobrem à S. Bernardo Serm. 15. in Cant. *Anima lingua* nuncupatur : eoque Spiritus Sanctus utitur, ut nos linguis igneis loqui faciat : ideòque Apostolus suadet ; ut eam comparare videamus. Ad Ephes. 5. 18. *Implemini spiritu sancto loquentes vobismetipsis, in psalmis-hymnis, & canticis spiritualibus, cantantes, & psallentes in cordibus vestris Domino, gratias agentes semper pro omnibus.*

O felix Anima, quam Spiritus Divinus hæc devotione replet ! eandem cum carne concordem conjungit, sensus omnes, ac potentias unit, ad simul

suaviter orandum, Deum laudandum, omnisque generis virtutes exercendum invitat & allicit ! Tua sunt Domine hæc dona ! Tuus est iste ignis, tua est devotio, quæ linguas nostras movet, tua est *Unctio*, quæ docet nos de omnibus. 1. Joan. 2. 27.

Quapropter, Carissimi, si quis vestrum hæc devotione seu dulcedine, ac consolationibus præditus est, Deo gratias agat, se eâ indignum agnoscat, & eò fideliùs Deo serviat. Qui verd eâ scaret, non tristetur, sed in voluntatem divinam se resignet, eamque à Domino flagitet ; ut si Deo placeat, eâ potiatur, non ob gultum & delectationem suam ; sed ob Dei beneplacitum, & gloriam ; ut hoc Oleo 1. confortetur ad omne malum declinandum, ad omne bonum alacriùs perficiendum, atque per scalam perfectionis, usque ad apicem constantiùs ascendendum. 2. Ut sensualitatem domet, dum cor, & caro in Deum vivum exultant ; atque ita omnis dulcedo sensualis in amaritudinem, omnis fallax gratia, & pulchritudo in fœditatem, omne delectabile in molestiam convertatur. 3. Denique. Ut mens, phantasia, appetitus, sensus, & omnes potentie hoc oleo delibutæ cum spiritu concordent, & Deum intimâ pietate orent, laudent, & glorificent.

Ggg

EXHOR-